

Sygn. akt VII U 1573/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 sierpnia 2021 r. w Warszawie

sprawy H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 27 sierpnia 2020 roku, znak: (...)

oddala odwołanie.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

W dniu 27 listopada 2020 r. (data prezentaty w ZUS) **H. K.** złożyła odwołanie od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w W. z dnia 27 sierpnia 2020 r. znak: (...), otrzymanych przez nią w dniu 29 października 2020 r. Odwołująca wskazała,

że z dniem 28 lipca 2020 r. została rozwiązana umowa o pracę w związku

z przejściem na emeryturę. W tym dniu miała ukończone 62 lata i 6 miesięcy. Średnie dalsze trwanie życia dla tego wieku, zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 25 marca 2020 r., wynosi 239,1 miesięcy. Z treści decyzji organu rentowego wynika natomiast, że do obliczenia wysokości przyznanej jej emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 239,8 miesięcy.

To spowodowało, że obecnie otrzymuje świadczenie emerytalne w zaniżonej wysokości (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 grudnia 2020 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie

art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy przywołał treść art. 26 ust. 1-3 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS, wskazując, że odwołująca przeszła na emeryturę w dniu 1 lipca 2020 r. i w tym dniu osiągnęła wiek w wymiarze 62 lata, 5 miesięcy i 25 dni, wobec czego przyjęto średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 239,8 zgodnie z tablicą w Komunikacie Prezesa GUS z 26 marca 2020 r. (odpowiedź na odwołanie k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. K. urodziła się w dniu (...) (bezsporne).

W okresie od 1 marca 1994 r. do 28 lipca 2020 r. H. K. była zatrudniona w Poczcie Polskiej S.A. z siedzibą w W., ostatnio na stanowisku ds. ekspedycyjno-rozdzielczych (świadcstwo pracy k. 9 a.r.).

W dniu 21 sierpnia 2020 r. H. K. zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z wnioskiem o emeryturę. Do wniosku odwołująca załączyła oświadczenie w sprawie świadczenia długoterminowego dotyczące przyznana / ponownego ustalenia wysokości / podjęcia wypłaty tego świadczenia od dnia spełnienia warunków (druk ERO),

w którym wskazała, że wnosi o świadczenie oraz o podjęcie wypłaty przyznanego świadczenia od dnia spełnienia wymaganych warunków, nie wcześniej niż

od 1 marca 2020 r. (wnioski odwołującej z 21.08.2021 r. k. 1-7 a.r.).

Po rozpoznaniu wniosków odwołującej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w W. wydał w dniu 27 sierpnia 2020 r. następujące decyzje:

- decyzję o przyznaniu emerytury z FUS i okresowej emerytury kapitałowej znak: (...), na podstawie której przyznał H. K. emeryturę od 1 marca 2020 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury; jednocześnie organ rentowy wskazał, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż odwołująca kontynuuje zatrudnienie;
- decyzję o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej znak: (...), na podstawie której ustalił H. K. okresową emeryturę kapitałową od 1 marca 2020 r., tj. od dnia nabycia prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; jednocześnie organ rentowy wskazał, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż odwołująca kontynuuje zatrudnienie.

W obu powyższych decyzjach organ rentowy przyjął średnie dalsze trwanie

z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę (242,1 miesięcy), wskazując, że jest to korzystniejsze dla odwołującej niż średnie dalsze trwanie życia ustalona na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Następnie, w tym samym dniu (27 sierpnia 2020 r.), ZUS II Oddział w W. wydał następujące decyzje:

- decyzję o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury z FUS i okresowej emerytury kapitałowej (znak: (...)) na podstawie której organ rentowy ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od 1 lipca 2020 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury. Do obliczenia emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej organ rentowy przyjął następujące parametry:
- kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 235.681,88 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 513.412,77 zł,
- średnie dalsze trwanie życia – 239,8 miesięcy.
- decyzję o ponownym ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty okresowej emerytury kapitałowej (znak: (...)), na podstawie której organ rentowy ustalił i podjął wypłatę okresowej emerytury kapitałowej od 1 lipca 2020 r., tj. od dnia nabycia prawa do emerytury z FUS. Do obliczenia emerytury kapitałowej organ rentowy przyjął:
- kwotę środków zewidencjonowanych na subkoncie ustalonych na ostatni dzień miesiąca poprzedzających miesiąc, od którego przyznano okresową emeryturę kapitałową – 103.406,63 zł;
- średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę, tj. wieku 62 lata i 1 miesiąc – 239,8 miesięcy.

Łączna wysokość przyznanych odwołującej świadczeń emerytalnych ustalona przez organ rentowy w oparciu o powyższe parametry wyniosła

3.555,05 zł, w tym emerytura – 3.123,83 zł, okresowa emerytura kapitałowa

– 431,22 zł (decyzje ZUS z 27.08.2020 r. k. 11-25 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującej. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny.

Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było niezasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył wysokości okresowej emerytury kapitałowej ustalonej przez organ rentowy na mocy dwóch odrębnych decyzji z dnia 27 sierpnia 2020 r. znak: (...).

Zasady obliczania wysokości przysługującej ubezpieczonej emerytury określa art. 24 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych

(t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 926), który przewiduje, że wysokość okresowej emerytury kapitałowej stanowi iloraz kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie ustalonych na dzień, o którym mowa w art. 8 pkt 2, i średniego dalszego trwania życia, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia

1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna). Zgodnie z treścią art. 26 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (ust. 2), zaś średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach. (ust. 3). Parametr średniego dalszego trwania życia ustala się na podstawie tablic trwania życia, określane komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanego

w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 (ust. 4). Tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6 (ust. 5). Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (ust. 6).

Odwołując się od skarżonych decyzji H. K. zarzuciła organowi rentowemu błędne przyjęcie parametru średniego dalszego trwania życia

w wymiarze 239,8 miesięcy. W ocenie odwołującej powyższy parametr należy ustalić wg. daty przejścia przez nią na emeryturę wraz z rozwiązaniem umowy

o pracę, tj. wg. dnia 28 lipca 2020 r., w którym miała ukończone 62 lata i 6 miesięcy, co odpowiada średniemu dalszemu trwaniu życia w wymiarze

239,1 miesięcy. Zgodnie natomiast ze stanowiskiem organu rentowego, odwołująca przeszła na emeryturę w dniu 1 lipca 2020 r. zgodnie z decyzją przyznaniu jej emerytury powszechnej z dnia 27 sierpnia 2020 r.; tym dniu osiągnęła wiek w wymiarze 62 lat, 5 miesięcy i 25 dni, co uzasadniało przyjęcie dalszego średniego trwania życia dla tego wieku w wymiarze 239,8 miesięcy zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. z 2020 r. poz. 328).

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ostatecznie nie podzielił stanowiska odwołującej. Z analizy akt rentowych wynika, że do wniosku o przyznanie emerytury odwołującą dołączyła oświadczenie w sprawie świadczenia długoterminowego dotyczące przyznania, ponownego ustalenia wysokości lub podjęcia wypłaty tego świadczenia od dnia spełnienia warunków (druk ERO).

W treści oświadczenia odwołująca zaznaczyła, że wnosi o przyznanie świadczenia, o które wnioskuje, oraz o podjęcie wypłaty tego świadczenia od dnia spełnienia wymaganych warunków, nie wcześniej niż od 1 marca 2020 r. Powyższe oznacza, że odwołująca wnosząc o przyznanie i wypłatę emerytury skorzystała z regulacji przewidzianej w art. 31zy9 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374). Zgodnie z treścią tego przepisu, osobom, które w okresie 30 dni po ustaniu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii związanych z COVID-19 zgłoszą wniosek o przyznanie, ponowne ustalenie wysokości lub podjęcie wypłaty emerytury, renty lub innego świadczenia o charakterze długoterminowym, do którego przyznania właściwy jest organ rentowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczenia, prawo do świadczenia

w ponownie ustalonej wysokości lub wypłata świadczenia przysługuje, na ich żądanie wyrażone w formie oświadczenia, od dnia, w którym zostały spełnione warunki do przyznania, ponownego ustalenia wysokości lub podjęcia wypłaty świadczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 marca 2020 r.

Co do zasady – w myśl art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej – świadczenia przewidziane w ustawie wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Z kolei art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi, że prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Biorąc pod uwagę treść przytoczonych przepisów, można sformułować wnioski, że uprawnienia do świadczeń długoterminowych powstają *ex lege*, a o terminie wypłaty świadczenia co do zasady decyduje data złożenia wniosku. Innymi słowy, określonej osobie przysługuje świadczenie z ubezpieczenia społecznego ustalone w decyzji mającej charakter deklaratoryjnej od dnia złożenia stosownego wniosku. Podobnie rzecz się ma w przypadku ponownego ustalenia wysokości lub podjęcia wypłaty emerytury, renty lub innego świadczenia o charakterze długoterminowym. W art. 31zy9 ust. 1 ustawy COVID-19 przewidziano wyjątek od zasady wyrażonej w art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej. W myśl wskazanego przepisu

w okolicznościach wskazanych w ustawie organ rentowy, ustalając prawo do określonego świadczenia, wyciszając nową kwotę świadczenia bądź podejmując wypłatę zawieszono świadczenia, bierze pod uwagę datę spełnienia warunków określonych w przepisach ubezpieczeniowych. Czyni to w odniesieniu do osób, które w okresie 30 dni od ustania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, wprowadzonych w związku z COVID-19, wystąpią do ZUS ze stosownym wnioskiem. W ustawie zastrzega się, że przyznanie, ponowne ustalenie wysokości lub podjęcie wypłaty może nastąpić nie wcześniej niż

od 1 marca 2020 r. Termin określony w ustawie odnosi się do świadczeń, co do których przesłanki umożliwiające nabycie, ponowne ustalenie wysokości bądź podjęcie wypłaty zostały spełnione do tej daty. W przypadku świadczeń, w odniesieniu do których okoliczności warunkujące nabycie, ponowne ustalenie bądź podjęcie wypłaty zostaną spełnione po tej dacie, organ rentowy, podejmując określone działania, będzie brał pod uwagę termin ich ziszczenia się (zob. Baran Krzysztof W. (red.), Komentarz do niektórych przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, [w:] Tarcza antykryzysowa 1.0 - 4.0, ustawa o dodatku solidarnościowym i inne regulacje, jako szczególne rozwiązania w prawie pracy, prawie urzędniczym i prawie ubezpieczeń społecznych związane z COVID-19. Komentarz. Opublikowano: WKP 2020, LEX).

W realiach niniejszej sprawy – rozpoznając wspomniany wyżej wniosek odwołującej – organ rentowy decyzjami z dnia 27 sierpnia 2020 r. przyznał jej prawo do emerytury oraz okresowej emerytury kapitałowej od 1 marca 2020 r., tj. zgodnie z regulacją przewidzianą w art. 31zy⁽⁹⁾ ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19. Jednocześnie organ rentowy nie mógł podjąć wypłaty tego świadczenia od dnia 1 marca 2020 r. z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez odwołującą, która do dnia 28 lipca 2020 r. pozostawała w stosunku pracy łączącym ją z (...) S.A. Zgodnie bowiem z art. 103a ustawy emerytalnej prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przyczyna zawieszenia prawa do emerytury ustala w dniu, w którym doszło do rozwiązania

stosunku pracy, a więc w dniu 28 lipca 2020 r. Ponieważ zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy emerytalnej świadczenia wypłaca się za miesiące kalendarzowe w dniu ustalonym w decyzji organu rentowego jako termin płatności świadczeń, zaś zgodnie z art. 31zy⁽⁹⁾ ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COIVD-19 możliwe było wsteczne podjęcie wypłaty świadczenia od dnia spełnienia wymaganych warunków – co w przypadku odwołującej nastąpiło po rozwiązaniu umowy o pracę w dniu 28 lipca 2020 r., zatem przed rozpoczęciem nowego miesiąca – organ rentowy zasadnie wskazał, iż do przejścia przez odwołującą na emeryturę doszło z dniem 1 lipca 2020 r.

W ocenie Sądu przedstawioną wyżej sytuacją należy traktować analogicznie jak przewidziano w art. 135 ust. 1 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem, w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznawia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano

z urzędu decyzję o jej wznowieniu, z uwzględnieniem ust. 2. Za wniosek

o wznowienie wypłaty o którym mowa w powyższym przepisie należy traktować żądanie odwołującej co do wypłaty przyznanego jej świadczenia od daty nabycia uprawnień do emerytury powszechnej w oparciu o art. 31zy⁹ ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COIVD-19, co też mogło nastąpić dopiero od miesiąca lipca 2020 roku. Powyższe w konsekwencji znajduje odniesienie wobec okresowej emerytury kapitałowej, której przyznanie i wypłata jest zależna od przyznania i wypłaty emerytury powszechnej.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zważył, że ZUS prawidłowo określił parametr średniego dalszego trwania życia odwołującej w wymiarze adekwatnym do jej wieku na dzień 1 lipca 2020 r. Zgodnie z tablicą trwania życia ogłoszoną w Komunikacie Prezesa GUS z 25 marca 2020 r., średnie dalszego trwania życia dla kobiet, które ukończyły 62 lata i 5 miesięcy, wynosi 239,8 miesięcy.

Nie znajdując podstaw do zmiany skarżonej decyzji, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie jako niezasadne, o czym orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.

SSO Renata Gąsior